Ankenævnet for Forsikring

Den 4. januar 2017 blev i sag nr. 88857:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning med forsikring ved tab af erhvervsevne i PFA Pension. Han klager ved sin advokat over, at selskabet pr. 1/9 2014 har afvist at yde dækning for et anmeldt erhvervsevnetab.

Det fremgår af sagen, at selskabet har ydet dækning for midlertidigt tab af erhvervsevne i perioden 15/3 2005 til 30/7 2007. Herefter vurderede selskabet, at klagerens generelle erhvervsevne var varigt nedsat i dækningsberettigende grad og har ydet dækning frem til den 1/9 2014. Selskabet har taget forbehold for at kræve tilbagebetaling af allerede udbetalte ydelser.

Selskabet har ladet dækningen ophøre med henvisning til, at klagerens aktiviteter viser, at hans erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Forsikringen giver ret til udbetaling af ydelser samt præmiefritagelse, såfremt erhvervsevnen nedsættes med halvdelen eller mere på grund af sygdom eller ulykke. Der er en karenstid på 3 måneder.

Klageren, der er født i 1960'erne, har en erhvervsøkonomisk uddannelse og har i flere år været ansat som direktør i flere større virksomheder. I juni 2003 faldt han ned ad en

trappe, og han fik efterfølgende konstateret en diskusprolaps i nakkerygsøjlen. Han har gener i form af smerter i nakke og skulderblade samt snurrende fornemmelse i fingrene, og generne forværres ved belastning. Han fratrådte sin stilling som direktør den 31/3 2005. Han blev pr. 1/12 2005 tilkendt førtidspension.

Klagerens advokat har i klageskrift af 18/12 2015 til nævnet blandt andet anført:

> "Påstanden under klagesagen er som følge heraf,
>
> at PFA Pension tilpligtes at anerkende, at [klageren] fra den 1. september 2014 og frem fortsat er berettiget til at modtage invalidepension og have præmiefritagelse på forsikring police nr.: … samt at foretage efterbetaling af de enkelte invalidepensionsydelser og den betalte præmie med tillæg af renter i medfør af forsikringsaftaleloven § 24.
> ...
> **HELBREDSMÆSSIGE FORHOLD:**
>
> Den 4. juni 2003 faldt [klageren] ned af en trappe på sit arbejde. Skaden blev anerkendt som en arbejdsskade.
>
> En scanning i april 2003 viste en diskusprolaps mellem 6 og 7 nakkehvirvel. [Klageren] blev derfor efterfølgende opereret den 11. november 2003. [Klageren] udvikler efterfølgende en kronisk smerte tilstand. Som sagens bilag 2 fremlægges udredning fra [hospital].
>
> [Klageren] blev med virkning fra 1. december 2005 tilkendt mellemste førtidspension, hvilket han fortsat modtager.
>
> **SAGENS BEHANDLING HOS PFA PENSION:**
> …
> I brev af 26. juni 2014 afviste PFA Pension herefter fortsat at yde dækning, jf. bilag 19.
>
> Ved mail af 1. juli 2014 klagede [klageren] over afgørelsen, jf. bilag 20.
>
> Undertegnet fremsendte efterfølgende brev af 17. oktober 2014, jf. bilag 21, hvori der blev redegjort for [klagerens] indtjeningsevne, under henvisning til hans erhverv forud for skaden samt erhvervsmæssige aktiviteter efter skaden. Det fremgår bl.a., at [klageren] ejer [selskab 1], som er et selskab, der alene ejer aktier i andre selskaber. Der er ikke andre aktiviteter, og der er på intet tidspunkt udbetalt udbytte til [klageren].
>
> [Selskab 1] ejer 30 % af [selskab 2]. [Klageren] er ulønnet bestyrelsesformand i [selskab 2].
>
> Derudover ejer [selskab 1] selskabet [selskab 3]. [Klageren] er også her ulønnet bestyrelsesformand. Virksomheden drives af en ansat direktør, og [klageren] bruger maksimum 1 time om ugen på dette selskab.
>
> Det blev endvidere oplyst, at [klageren] fortsat har uændret smerter og funktionsindskrænkninger.

PFA Pension foretog herefter den 23. december 2014 en revurdering af sagen, men fandt fortsat, at [klagerens] erhvervsaktiviteter efterlod tvivl i et omfang, at afgørelsen af 26. juni 2014, hvormed udbetalingerne stoppede, blev fastholdt, jf. bilag 22. Det fremgår bl.a. af skrivelsen, som uddybelse af, hvorledes erhvervsevnebegrebet skal forstås, at

'Selve erhvervsevnevurderingen er et konkret søn, hvori indgår både evnen til at tjene penge (indtjeningsevnen) og evnen til at arbejde. Hvis indtjeningsevnen er til stede, er erhvervsevnen ikke nedsat i dækningsberettigende grad - dette uanset antallet af arbejdstimer, som fysisk/faktisk kan præsteres.'

Det fremgår endvidere, at
'Ved vurderingen af indtjeningsevnen foretages en sammenligning af, hvad forsikrede tjener eller burde kunne tjene under hensyntagen til de helbredsmæssige forhold, og den gennemsnitlige indtjening for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder (37 timers fuldtidsstilling).'

Det fremgår ydermere, at
'Ud fra disse oplysninger vurderer vi, at din klients muligheder for at udføre arbejde og skabe indtjening er langt bedre end tidligere antaget. For os at se er der ikke tvivl om, at din klient - trods sin smertetilstand - kan udføre arbejde i et ikke uvæsentligt timetal, og at han med sin baggrund, sit netværk og sine kompetencer har gode muligheder for at skabe en personlig indtjening, som overstiger/vil kunne overstige halvdelen af sammenligningsgrundlaget på 684.000 kr. årligt.'

Undertegnet fremsendte brev af 6. juni 2015, hvorved det blev fastholdt, at [klageren] opfylder betingelserne for udbetaling af invalidepension, jf. bilag 23.
…
Som sagens bilag 25 fremlægges kendelse fra Ankenævnet for Forsikring i sag nr.: 84.071. PFA Pension standsede udbetalingen af invalidepension under henvisning til, at klageren, der i øvrigt var tilkendt førtidspension, som følge af kroniske smerter, var aktiv som kunstner og IT-ansvarlig i en kunstforening.

PFA Pension havde bl.a. gjort gældende, at forsikrede ikke havde dokumenteret en generel erhvervsevnenedsættelse på halvdelen eller mere. Det indgik bl.a. i vurderingen, at forsikrede var aktiv kunstner, havde en hjemmeside, skrev en blog, var med i bestyrelsen i en kunstforening samt IT-ansvarlig i kunstforeningen. PFA Pension fandt bl.a., at bestyrelsesarbejde er udtryk for en vis erhvervsevne.

Ankenævnet for Forsikring fandt det ikke godtgjort, at der var sket en ændring i klagerens helbredstilstand, der kunne begrunde ophør af forsikringsdækning, og gav derfor klageren medhold.

SYNSPUNKTER:

Det er ubestridt, at [klageren] fortsat opfylder forsikringsbetingelsernes krav om, at hans generelle erhvervsevne af helbredsmæssige årsager er nedsat til halvdelen eller derunder. Der er ikke sket nogen bedring af hans helbredstilstand.

PFA Pension har efter betaling af invalidepension med løbende opfølgning igennem mere end 7 år bevisbyrden for, at betingelserne for udbetaling pr. 1. september 2014 og frem ikke længere er opfyldt pga. ændrede forhold. Det er tilsyneladende PFA's synspunkt, at [klageren] trods det, at han opfylder de medicinske krav til dækning, har en evne til at tje-

ne penge ved egen arbejdsindsats, der gør, at han ikke længere opfylder betingelsernes økonomiske betingelse. Men da han uanset hvilken indtægt, der skal sammenlignes med, rent faktisk ikke har tjent eller tjener mere end halvdelen heraf, er det allerede derfor uberettiget, at PFA har standset udbetalingen.

Hvis PFA's afgørelse således skal være korrekt, forudsætter det, at det kan lægges grund, at [klageren] bør kunne opnå en indtægt på mere end halvdelen af, hvad der sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med samme alder og uddannelse. Det er helt udokumenteret. Også det påhviler det under de foreliggende omstændigheder PFA at bevise.

[Klageren] var, forud for skaden, ansat som direktør i en stor virksomhed med en indkomst på omkring 1,5 mio. kr. årligt. Det er rimeligt at antage, at lønnen for et sådant arbejde i dag, ville ligge på ikke under 2 mio. kr..

Det gøres i den sammenhæng gældende, at den videreuddannelse og erfaring, som [klageren] har opnået gennem et langt arbejdsliv indgår i forsikringsaftalens 'uddannelsesbegreb'. Det samme gælder 'alder', der må sidestilles med erfaring. Derfor er det af PFA anvendte indtægts sammenligningsgrundlag ikke korrekt.

Det gøres derfor gældende, at [klageren] på ingen måde besidder en indtjeningsevne, når der tages hensyn til hans helbredstilstand, svarende til 1 mio. kr. årligt eller derover.

Det gøres endvidere gældende, at [klagerens] beskedne erhvervsmæssige aktivitet i forbindelse med ovennævnte selskaber på ingen måde kan sidestilles med et halvtidserhverv.

Derudover gøres det gældende, at [klageren] fortsat er yderst smerteplaget og han har fortsat omfattende funktionsindskrænkninger, som følge heraf.

Sammenfattende gøres det gældende, at [klagerens] erhvervsevne er væsentligt nedsat i alle erhverv ligesom det gøres gældende, at hans indtjeningsevne ligeledes er væsentligt nedsat, hans baggrund taget i betragtning. Det gøres derfor gældende, at [klageren] opfylder betingelserne for udbetaling af invalidepension samt præmiefritagelse."

Af selskabets brev af 2/2 2016 til nævnet fremgår blandt andet:

"Ved udbetaling af ydelserne, har PFA Pension lagt vægt på oplysninger om helbred og funktionsevne, som selskabet har modtaget i forbindelse med sagens anmeldelse i april 2005 og efterfølgende. Det har hidtil været PFA Pensions vurdering, at forsikrede grundet helbredsgenerne kun har kunnet udføre arbejde, herunder været i stand til at skabe indtjening i meget begrænset omfang.

PFA Pension har hidtil ved sin vurdering bl.a. lagt følgende faktuelle oplysninger fra forsikrede til grund, og oplysningerne har haft afgørende vægt for selskabets vurdering og afgørelse om udbetaling i de forgangne år:

- At forsikrede måtte fratræde arbejdet hos …, fordi han var 100 % ude af stand til at arbejde - kunne ikke arbejde på kontor, deltage i møder, rejse etc. (Følgebrev af 31. marts 2005 til skadesanmeldelse, bilag B1)

- At forsikrede ikke kan udføre følgende arbejdsfunktioner: PC-arbejde, møder over 1 time, flyrejser, bilrejser over 1 time, kun telefon i øresnegl, kan ikke bære over 3-4 kg. fx en kuffert (Skadesanmeldelse af 30. marts 2005, bilag B2)

- Siden 2005 har helbredstilstanden ifølge forsikrede været 'uændret til forværret', uændret smerteniveau, dagsvarigt og nat, kraftig nedsat funktionsevne i alle henseender, ny diskusprolaps januar 2007 i lænden fordi overkrop ikke kan bruges pga. smerter, tilbagevenden til arbejdsmarkedet lader sig ikke gøre medmindre et mirakel dukker op, tilkendt førtidspension pr. 1. december 2005 (Opfølgningsskema af 8. april 2007, bilag C2)

- Forsikrede svarer 'nej' til at kunne 'deltage i sit arbejde' og 'nej' til at kunne 'føre tilsyn med sin virksomhed (besvares kun for selvstændige og personer i ledende stilling)' (FP350 Statusattest til forsikring af 6. september 2012, bilag E4)

- Siden 2007 har helbredstilstanden ifølge forsikrede været 'uændret', tåleligt smerteniveau hvis det ikke udfordres og forudsat daglig indtag af smertestillende, arbejdsevne fortsat påvirket, varetager fortsat bestyrelsespost i mindre virksomhed, alment arbejde ikke muligt, nedbrudsdage fortsat uforudsigelige (Opfølgningsskema af 16. september 2012, bilag E2)

- Siden september 2012 har helbredstilstanden ifølge forsikrede været 'uændret til forværret', smerter døgnet rundt, ekstremt følsom overfor sidde- og liggestillinger, fysisk udfoldelse m.m., enhver belastning påvirker smerteniveau markant, ligeledes stillesidning, transport mv., ikke raskmeldt/ingen arbejdstimer/ingen arbejdsindkomst, udfører bestyrelsesarbejde i virksomhed, hvor indsats kan gøres i forhold til mit problem, varierende timetal afhængig af behov og evne (Opfølgningsskema af 13. juni 2013, bilag F3).

Grundlag for at stoppe udbetalingerne

…

Det er PFA Pensions vurdering, at nedenstående oplysninger om bl.a. forsikredes engagement i flere virksomheder, hans omfattende rejseaktivitet og tilbud om mentorhjælp til studerende vidner om et funktionsniveau, som ikke stemmer overens med det billede, forsikrede selv tegner af sin erhvervsevne. Det er PFA Pensions vurdering, at det ikke er muligt at have et engagement på niveau med forsikredes i virksomheder mv., hvis man samtidig har et erhvervsevnetab på mindst halvdelen. Det er på denne baggrund PFA Pensions vurdering, at forsikrede ikke helbredsmæssigt opfylder betingelserne om et erhvervsevnetab på mindst halvdelen.

Udover forsikredes funktionsevne har PFA Pension ligeledes vurderet hans indtjeningsevne på baggrund af de nye oplysninger, jf. nedenfor. Ved vurdering af indtjeningsevnen foretages en sammenligning mellem på den ene side, hvad forsikrede tjener eller burde kunne tjene under hensyntagen til de helbredsmæssige forhold og på den anden side den gennemsnitlige indtjening for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Ved ejerskab af virksomhed (hvor der ikke blot er tale om passiv pengeanbringelse), er det PFA Pensions vurdering, at udbetalt løn og udbytte skal medregnes ved opgørelsen af indtjeningsevnen. Ophobes der overskud i virksomheden, skal dette overskud også medregnes til indtjeningen. Har virksomheden flere ejere, opgøres overskuddet i forhold til de respektive ejerandele.

Forsikrede er nu … år og er uddannet [erhvervsøkonomisk uddannelse](A). Han bør derfor sammenlignes med andre …-årige med [erhvervsøkonomisk uddannelse](A)-uddannelse. Ifølge lønstatistik fra DJØF, er den gennemsnitlige månedsløn pr. september 2014 opgjort til 57.000 kr., svarende til en årsløn på 684.000 kr. Hvis lederuddannelse skal medtages (i så fald skal lederuddannelse dokumenteres), er årslønnen opgjort til 856.000 kr. (bilag G3, de 2 sidste sider).

…

I juni 2013 modtog PFA Pension første gang oplysninger om de selskaber, som forsikrede enten har og igennem alle årene med udbetalinger har haft ejerskab af eller som forsikrede samtidig deltager i på højeste ledelsesniveau, enten som direktør, bestyrelsesformand eller bestyrelsesmedlem.

PFA Pension har lagt afgørende vægt på bl.a. følgende oplysninger:

- At forsikrede via [selskab 1] (som han har stiftet i juli 2005) og [selskab 4] har været aktionær i [selskab 2] (som han også stiftede i 2005) frem til september 2014, hvor [selskab 2] ifølge forsikredes advokat er blevet solgt til en [udenlandsk] køber. Forsikredes holdingselskab har for 2014 bogført en indtægt på ca. 8 mio. kr. (bilag G4, s. 2 og 3).

  [Selskab 2] har i 2010/11 og 2011/12 haft en omsætning på hhv. 100.703.000 kr. og 75.737.000 kr., som primært stammer fra datterselskaberne [udenlandsk selskab 1], [udenlandsk selskab 2] og [udenlandsk selskab 3] (bilag H2, s. 15).

- At forsikrede har været bestyrelsesformand i [selskab 2] fra juli 2005 til september 2014, hvorefter han er fortsat som bestyrelsesmedlem (bilag 31, siden '7 relationer'.

  Det kræver efter vores opfattelse væsentlige ressourcer at være ansvarlig for en international virksomhed med så væsentlig omsætning, også selvom den måtte være tabsgivende. De omfattende strukturændringer for at øge afsætning og reducere omkostningerne i 2013/14 må efter vores opfattelse kræve væsentlig involvering af topledelsen (bilag H3, side 7).

  Forsikredes advokat har oplyst, at forsikrede er ulønnet bestyrelsesformand. Dette ændrer ikke ved PFA Pensions vurdering.

- At forsikrede ejer [selskab 3] (tidligere …), som blev oprettet i 2009 med kontor i Danmark og [udlandet] (bilag F8 og bilag F20, s. 7). Han var registreret som administrerende direktør frem til april 2010, og har siden maj 2010 været bestyrelsesformand (bilag 31, siden '" relationer').

Det er PFA Pensions opfattelse, at forsikrede aktivt har været med til at bygge selskabet op, så det ifølge regnskab for 2013 (for første gang) har opnået et positivt resultat før skat på 1.578.000 kr. (bilag 34, s. 1).

Forsikredes advokat har oplyst, at forsikrede bruger gennemsnitligt en time om ugen primært med telefonisk rådgivning. En almindelig søgning på internettet giver dog flere links, som indikerer, at forsikrede deltager aktivt i selskabets bestræbelser på at ekspandere:

…

Forsikrede er indtrådt i bestyrelsen for … på vegne af … (bilag G4, s. 3).

- [Selskab 1] modtager en fast månedlig licensindtægt på 20.000 kr. og [udenlandsk selskab 4] et management fee på [valuta] 2.000 pr. måned - betaling fra [udenlandsk selskab 1] og [udenlandsk selskab 2]. Forsikrede oplyser, at de 20.000 kr. skal ses som betaling for ulønnet bestyrelsesarbejde i [selskab 2] (bilag G2, s. 2).

  Det er PFA Pensions opfattelse, at beløbene skal indgå i vurderingen af forsikredes indtjeningsevne, men at beløbene ikke stående alene fastslår niveauet for forsikredes indtjeningsevne. Det bemærkes, at forsikrede selv har indflydelse på fastsættelsen af størrelsen af disse beløb.

- Ifølge rejseoversigt (bilag G2, de 2 sidste sider) er forsikrede fysisk i stand til at foretage mange og lange flyrejser. I løbet af perioden 23. august 2013 - 29. juli 2014 har han rejst mindst 17 gange, herunder til [oversøisk vest], [oversøisk øst] og [Europa].

  Det er PFA Pensions opfattelse, at rejseoversigten ikke er komplet. Der mangler f.eks. oplysninger om forsikredes rejse til [oversøisk vest] i september 2013, returrejse fra [oversøisk øst] mellem den 26. oktober og 18. december 2013, returrejse fra [oversøisk øst] i maj 2014 og den efterfølgende rejse til [oversøisk vest] i maj 2014. Vi kan også se, at forsikrede har besøgt og anmeldt restauranter i [oversøisk vest] i januar 2014 og i [oversøisk øst] i marts 2014 (bilag 315) - rejser som heller ikke fremgår af rejseoversigten.

  Det er PFA Pensions vurdering, at rejseaktiviteten professionelt såvel som privat siger noget om forsikredes overskud og ressourcer til, trods fysiske gener, at gennemføre et omfattende rejseprogram.

- Ifølge [internetportal] har forsikrede i 2009 haft overskud til at være gratis mentor på [[erhvervsøkonomisk uddannelse]-studier] hovedopgaven for tre studerende, og han tilbyder i 2009 fortsat sin assistance (bilag J16).

Det er PFA Pensions vurdering, at forsikredes oplysninger om smertetilstand og uarbejdsdygtighed ikke er forenelige med det forhold, at han i ni år har været bestyrelsesformand for et internationalt selskab med væsentlig millionomsætning, og at han samtidig siden 2009 har været aktiv medspiller i etableringen af ny vækstvirksomhed indenfor … teknologier. Tværtimod vidner oplysningerne om, at forsikrede siden 2005 har været i besiddelse af væsentlige ressourcer, evner og kompetencer.

Oplysningerne om rejsemønster og -frekvens med udenlandsture til Europa, [oversøisk øst] og [oversøisk vest] tyder også på, at forsikrede qua sit ledelsesansvar deltager/har deltaget aktivt i driften af selskaberne.

Ud fra disse oplysninger vurderer PFA Pension, at forsikredes muligheder for at udføre arbejde og skabe indtjening er langt bedre end tidligere antaget. Det er vores vurdering, at forsikrede - trods sin smertetilstand - kan udføre arbejde i et ikke uvæsentligt timetal, og at han med sin baggrund, sit netværk og sine kompetencer har gode muligheder for at skabe en personlig indtjening, som overstiger/vil kunne overstige halvdelen af sammenligningsgrundlaget på 684.000 kr. årligt.

Forsikredes advokat opfordrer PFA Pension til at fremlægge alle breve om indhentning af oplysninger og alt materiale, der er indhentet. PFA Pension har vedlagt det ønskede materiale (se bilagslisten), som viser - at trods opfølgninger på forsikredes udbetalinger i 2007 og 2009 - var det først i september 2012 (bilag E3) at forsikrede oplyste, at han hol-

der sig 'opdateret qua bestyrelsespost og ejerskab af virksomhed' og hermed gav PFA Pension oplysninger om, at han har en tilknytning til arbejdsmarkedet, hvilket gav anledning til at undersøge omfanget af dette nærmere.

Forsikredes advokat gør i øvrigt gældende, at det påhviler PFA Pension at dokumentere, at forsikredes indtjeningsevne ikke er nedsat. PFA Pension har fremlagt omfattende dokumentation for forsikredes engagement i flere virksomheder og på denne baggrund er det selskabets vurdering, at det påhviler forsikrede at løfte bevisbyrden for, at dette engagement ikke er udtryk for en indtjeningsevne på mere end 50 pct. i forhold til andre med lignende uddannelse og alder.

Det faktum, at forsikrede har modtaget udbetalinger i en årrække, forpligter ikke PFA Pension til at fortsætte udbetaling, al den stund forsikrede ikke opfylder betingelserne herfor. Såfremt forsikrede havde givet PFA Pension de oplysninger om forsikredes aktivitetsniveau og indtjeningsforhold, som selskabet nu har fundet frem til ved egen drift, ville selskabet formentlig have været berettiget til at standse udbetalingerne på et tidligere tidspunkt, jf. nedenfor om tilbagesøgning. Dette er imidlertid svært at undersøge og dokumentere nu på bagkant.

Tilbagesøgningskrav i forhold til de ydelser, der er udbetalt til forsikrede forud for udbetalingsstoppet

PFA Pension har indtil videre på det foreliggende grundlag valgt ikke at rejse et tilbagesøgningskrav fsva. de ydelser eller en del heraf, der er udbetalt til forsikrede i de år, der ligger forud for udbetalingsstoppet pr. 1. september 2014. Udbetalingerne består af løbende invalidepension startende på 480.000 kr. om året i 2005 og som i 2014 udgør 547.476 kr. om året. Beløbene er ubetalt i ca. 9,5 år. Hertil kommer en invalidesum på 118.563 kr. Udbetalingerne udgør i alt ca. 5 mio. kr. Såfremt der under sagens behandling i Ankenævnet eller ad anden vej fremkommer oplysninger, der kan give et mere præcist billede af, fra hvornår forsikredes erhvervsevne ikke længere kunne anses for nedsat i dækningsberettigende grad, og dette tidspunkt ligger forud for tidspunktet for udbetalingsstoppet, vil PFA Pension da tage stilling til om tilbagesøgningskrav mod forsikrede skal rejses.

PFA Pension opfordrer forsikrede til at redegøre for, om hans aktivitetsniveau - ift. hans involvering i ovenfor omtalte virksomheder mv. - siden 2005 har været som det er i dag, jf. de ovenfor oplistede oplysninger."

Ved brev af 5/2 2016 til nævnet oplyste selskabet, at det ønskede at indhente oplysninger om klageren fra et andet pensionsselskab, og at der var fremsendt en samtykkeerklæring til klagerens advokat. Trods flere rykkere har klageren ikke underskrevet samtykkeerklæringen.

Ved brev af 27/6 2016 til nævnet oplyste selskabet, at klageren ifølge CVR-registeret var tiltrådt som direktør og bestyrelsesmedlem i to nye selskaber i februar 2016, og at han havde startet et enkeltmandsfirma pr. 1/1 2016.

Klagerens advokat har i et brev af 29/8 2016 til nævnet blandt andet anført:

"**Ad 1) Den medicinske vurdering**
Der henvises til de fremlagte lægeerklæringer bilag B4, B7, C3 og D2. Ingen af disse lægelige observationer og udtalelser, der fremgår af erklæringerne, er bestridt af PFA, hvorfor de kan lægges til grund som uimodsagte. Endvidere vedlægges erklæring fra speciallæge … af 23.12.2015, der vedlægges som nyt **bilag 26.** Der vedlægges ligeledes oversigt over receptpligtig smertestillende medicin for den seneste to årige periode vedlagt udskrift fra … om de enkelte smertestillende præparater, **bilag 27.** Som det fremgår tager klager meget stærkt smertestillende medicin.

Det er helt udokumenteret, at klager rent helbredsmæssigt har fået det bedre fra 2007 til 2013/2014. PFA bevilgede i 2007 klager ret til fortsat dækning, og denne var ikke længere midlertidig. Som grundlag herfor havde PFA omfattende lægelige erklæringer, herunder særligt udredning fra Privathospitalet …, bilag 2 og speciallægeerklæring af overlæge …, bilag B7.

PFA har ikke forud for afgørelsen i 2014 indhentet nye speciallægeerklæringer, der viser, at klagers helbred er forbedret i en sådan grad, at han ikke længere opfylder betingelserne.
…
Konklusion
Konkluderende kan det således anføres, at det er PFA, der har bevisbyrden for at der i den medicinske vurdering er belæg for en arbejdsevne på mere end 50%.
Denne bevisbyrde er ikke løftet, allerede af den grund at PFA ikke støtter sin afgørelse på nogen af de foreliggende lægeerklæringer.

Manglende opfølgning fra 2007 til 2012.
PFA har ikke fremlagt dokumentation for, hvilken opfølgning de har foretaget fra de bevilgede varig dækning i brev af 30. juli 2007, bilag 7, og til de i brev af den 29. august 2012, bilag E1 bad om oplysninger igen. Trods opfordring har PFA ikke fremlagt dokumentation for, om og i givet fald, hvad de skulle have bedt om i den mellemliggende periode, som de ikke har modtaget jfr dokumentationskravet i Forsikringsbetingelsernes § 3.

Det eneste, der er dokumenteret er, at PFA må have bedt overlæge … om at foretage en undersøgelse af klager i foråret 2009. Dennes speciallægeerklæring af 25. maj 2009 suppleret med følgeseddel af den 29. juni 2009, jf. bilag D2.
…
Som det fremgår af speciallægens konklusion på side 4, blev tilstanden vurderet stationær, prognosen for dårlig, ingen behandlingsmuligheder, at det måtte anses for usandsynligt, at klager kan varetage væsentlige arbejdsmæssige funktioner. Det sidst anførte skal ses i sammenhæng med, at det i erklæringen på side 3 øverst under afsnittet 'arbejdsmæssige forhold' fremgår, at klager er '... *ophørt med sit arbejde. Han har to bestyrelsesposter i egne firmaer, men i arbejdet i forbindelse med dette svarer dog højst svarende til 10 % af hans normale arbejdsindsats'*
…
Ad 2) Den økonomiske indtjeningsevne

Uddannelse og tidligere beskæftigelse
Klagers uddannelse er beskrevet i klagers CV (bilag G2). Hvad angår tidligere beskæftigelse og indtjeningsforhold henvises til bilag G2 om indtjeningsforhold i … og …. Hvis an-

sættelsesforholdet i … lægges til grund var der tale om en samlet lønpakke på ca 1.8 mio. Incl bonusordning, fri bil, pensionsordning, forsikringer mm..

Det fremgår af forsikringspolicen at indkomsten er anført til 1.200.000 til brug for pensionsberegning, og dette beløb har også dannet grundlag for præmiebetalingen til PFA.
…
Hvis den af PFA anførte lønstatistik lægges til grund (bilag G3) så tales om en gennemsnitlig årsløn selv uden ledererfaring på ca. 684.000, hvoraf 50% altså udgør 342.000. Sammenfattende kan anføres, at klagers personlige arbejdsindtægt i perioden 2004-2012 ikke overstiger nogen af de nævnte grænser. Som nye bilag fremlægges klagers selvangivelser/årsopgørelser for perioden 2010-2014, **bilag 28,** hvoraf fremgår, at klager alene som indtægtsgrundlag har haft pensionsindtægter.

Der er intet belæg for, at klager har tjent for meget til at opfylde betingelserne for dækning. Det er udokumenteret og spekulativt, når PFA hævder det. Klager har ikke haft personlig arbejdsindkomst, der er relevante for bedømmelsen.

At investeringen i selskabet … A/S i 2014 efter salg gav et positivt afkast, kan ikke tages i betragtning, da det er aktieindkomst.

Som anført i bl.a. bilag 23, side 5 og 6 modsvarer bestyrelsesarbejdet maksimalt henholdsvis 20.000 og 150.000 kr. årligt.

Det er langt fra at være mere end 50% af sammenligningsgrundlaget uanset, om dette er ca. 850.000 kr. eller, som klager gør gældende, væsentligt højere.

Klagers aktivitetsniveau
I august 2012 bad PFA om indsendelse af opfølgningsskema m.m., jf. bilag E1. Klager sendte umiddelbart efter i september 2012 de ønskede oplysninger. Mere end 8 måneder senere bad PFA om yderligere oplysninger, jf. bilag F1. Også disse har klager fremsendt med forklaringer, jf. bilag F2-F17. Heri er redegjort for klagers erhvervsmæssige engagement, hans rejseaktiviteter, funktionsevne i dagligdagen m.m.

Om rejseaktiviteterne m.m., som PFA angiveligt ligger stor vægt på, har klager efterfølgende supplerende oplyst, at hans hustru bor i [udenlandsk by], at han derfor alene af den grund hyppigt er i [udlandet], og at han står mest muligt op på såvel korte som lange flyrejser.
…
Det er udokumenteret og forkert, når PFA forsøger at tegne et billede som om, at klager har haft erhvervsmæssige og private aktiviteter, der viser, at hans erhvervsevne rent helbredsmæssigt ikke kan være nedsat til 50 % eller derunder. Med et 50 % krav giver det sig selv, at den forsikrede gerne må 'have et liv' både erhvervsmæssigt og privat.
Det er også meget vigtigt for bedømmelse at gøre sig klart, at de oplyste aktiviteter jo langt fra svarer til et halvtidsarbejde i omfang og slet ikke på ledelsesniveau, som det sammenligningsgrundlag, der er gældende i nærværende sag. Et år har ca. 220 arbejdsdage. Der er absolut ingen dokumentation for, at klager har udført arbejde svarende til det halve heraf.

Klager har for primært lånte penge investeret i et par virksomheder med henblik på at få et afkast. Det gælder for al investering. Han har bidraget til virksomhedernes drift ved at være aktiv i bestyrelserne, hvilket er helt almindeligt. Dette arbejde har haft et begrænset omfang. Oplysningen i speciallægeerklæringen i 2009 om ca. 10 % af det arbejdsniveau,

som klager havde inden han blev alvorlig ryg syg, er langt mere retvisende end, at det skulle være over 50 %.

Fremhævelsen af klagers, fra hjemmet udførte, pro bono lektiehjælp til nogle få studerende kan alene tages til udtryk for manglende relevante oplysninger om Klagers arbejdsindsats.

Konklusion
Bevisbyrden for at Klager har haft arbejdsindtægter påhviler PFA og er ikke løftet og kan ikke løftes af PFA, hvorfor PFA falder tilbage på en skønsmæssig vurdering af klager's

Muligheder

for at udføre arbejde og skabe indtjening jfr Bilag G3 side 3 nederst. En sådan vurdering om muligheder har hverken holdepunkter i forsikringsbetingelserne eller i retspraksis.

Retspraksis anført af PFA
PFA henviser i bilag G3 af 23.12.2014 til UFR2007.846H, samt Ankenævnets kendelse 73242.

I Højesterets afgørelse skulle arbejdsevnen være nedsat med 2/3 for at få dækning. Ifølge lægekonsulent var erhvervsevne alene nedsat med 50%. Det samme fremgår af speciallæge erklæring, altså at erhvervsevnen også alene var nedsat med 50 %.

I Ankenævnets kendelse 73242 skulle den generelle arbejdsevne grundet sygdom være nedsat med mindst 50%. Det generelle erhvervsevnetab udgjorde efter nævnets opfattelse ikke 50% på grundlag af klagerens lønindtægter.
…
Samlet konklusion:
1) PFA har vurderet klagers erhvervsevne som reduceret set i relation til den da gældende pensionslovgivning til en nedsættelse af den generelle erhvervsevne med minimum 50 % på basis af en relevant belyst helbredstilstand og tilkendt ham pension.

2) Der er efter dette ikke påvist nogen form for forbedring af klages helbredstilstand til trods for, at der nu er flere uafhængige speciallæger, der har undersøgt ham.

3) Således er der ikke løftet nogen bevisbyrde for, at der foreligger en forbedring af de helbredsmæssige forhold, hvilket heller ikke er muligt.

4) Der er ikke i de øvrige bilag påvist en erhvervsevne, der er forbedret set i relation til arbejdsindtægter ved eget arbejde.

5) Klager skal således have medhold i, at PFA med urette har standset udbetaling og præmiefritagelse således, at PFA skal pålægges at genoptage fra 1. september 2014."

Selskabet har i brev af 8/9 2016 til nævnet blandt andet oplyst:

"**Baggrund for PFA's afgørelse om udbetalingsstop pr. 1. september 2014**
Forsikredes advokat fokuserer i høj grad på, at PFA's udbetalingsstop overfor forsikrede efter hans (advokatens) opfattelse er et udtryk for, at PFA ved opfølgningen i 2014 har vurderet, at der på daværende tidspunkt er indtruffet en forbedring af forsikredes erhvervsevne. Og ud fra denne (fejlagtige) antagelse argumenterer han for, at det er PFA,

der har bevisbyrden for, at forsikredes erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende omfang. Men som det fremgår klart af både PFA's revurdering (fastholdelse af afslaget) af 23. december 2014 (bilag G3) og PFA's svar af 2. februar 2016 til Ankenævnet for Forsikring, går uenigheden ikke på, om der er sket en forbedring af forsikredes helbred i 2014 eller ej.

Forsikredes advokat forsøger således ad den vej at pålægge PFA at videreføre en udbetaling til trods for, at det må anses for sandsynliggjort, at udbetalingen formentlig ej heller har været berettiget (i en periode) forud for den 1. september 2014.

PFA bestrider ikke, at forsikrede har smerter, men PFA anser ikke disse smerter for at være i et sådant niveau, at det er invaliderende, eller at erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad. Dette understøttes af den disharmoni, der generelt findes mellem forsikredes oplysninger (herunder til lægerne) om hans ressourcer, og det aktivitetsniveau, som han udviser, og som er grundigt beskrevet bl.a. i selskabets svar af 2. februar 2016.

Herudover bemærkes det, at der i de lægelige akter omtales meget få objektive fund. En stor del af beskrivelserne (og delkonklusionerne) i lægeerklæringerne beror hovedsageligt på forsikredes egne subjektive klager. (Det skal her indskydes, at forsikrede ikke som en del af sin oplysning om sin tilstand til de undersøgende læger har oplyst om bl.a. sine omfattende rejseaktiviteter.)

I lægeerklæring fra Privat Hospitalet … (bilag B4, side 19 (2. sidste side), 1. afsnit, sidste sætning) fremgår det da også af konklusionen, at det er 'vanskeligt at stille en konkret diagnose ved **så vage objektive fund'.**

Særligt i forhold til den nyeste lægeerklæring af 23. december 2015 (bilag 26), som forsikrede først fremlægger nu, bestyrker denne blot selskabets opfattelse og vurdering af, at forsikredes erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Og for en god ordens skyld bemærkes det, at når det i den pågældende lægeerklæring (bilag 26) omtales, at forsikredes tilstand anses for stationær, kronisk etc., understøtter dette ej heller forsikredes påstand om, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende omfang. At en helbredstilstand er kronisk siger ikke noget om, hvor alvorlig tilstanden er, eller i hvor høj grad den medfører en erhvervsevnenedsættelse.

…

Oplysning af sagen

I) Forsikredes oplvsningsforpligt eller selskabets undersøgelsespligt?

Forsikredes advokat har tidligere indikeret, at PFA i udbetalingsperioden løbende har et ansvar for af egen drift at søge relevante oplysninger om forsikredes erhvervsmæssige aktiviteter og hans aktiviteter i øvrigt.

…

Med andre ord er det forsikredes advokats opfattelse, at forsikringsselskaberne selv skal bruge ressourcer på løbende at 'følge' forsikringstagerne for at kunne holde sig ajour med disses forhold - herunder konstatere eventuelle ændringer heri. Og forsikringstagerne selv dermed ikke bærer ansvaret for at oplyse om forhold af relevans for deres berettigelse til udbetalinger. En sådan retstilstand ville være i strid med både aftalegrundlaget, Forsikringsaftaleloven samt helt grundlæggende obligationsretlige regler, hvorfor dette synspunkt må afvises.

Det er uomtvisteligt forsikringstageren, der har en forpligtelse til at oplyse selskabet om forhold af relevans for hans/hendes ret til udbetaling fra selskabet.

II) Samtykkeerklæringen og forsikredes manglende medvirken til at oplyse sagen
PFA har fremsendt samtykkeerklæring til forsikredes underskrift tre gange (hhv. 5/2 2016, 7/3 2016 og 27/6 2016), så PFA kunne få mulighed for at gennemgå eventuelle yderligere akter og dokumentation, der vedrører forsikredes erhvervsevne. Forsikrede og forsikredes advokat har siddet denne anmodning overhørig, hvilket selskabet må opfatte således, at forsikrede ikke ønsker, at PFA og Ankenævnet får fuld indsigt i alle for sagen relevante forhold.

Det fremgår af den som bilag 26 fremlagte speciallægeerklæring fra december 2015, at [pengeinstitut] har indhentet denne 'som led i opfølgende vurdering af invalidepension'. PFA ville bl.a. gerne se, om der ligger yderligere relevante oplysninger hos [pengeinstitut], der kan tjene til belysning af forsikredes forhold - også i relation til vurdering af et eventuelt tilbagesøgningskrav.

Herudover ville PFA gerne have haft mulighed for at indhente journal fra forsikredes egen læge, hvoraf det forventes at fremgå, hvem der har ordineret den medicin, som forsikrede har indtaget i perioden efter, at PFA påbegyndte opfølgning på hans sag. Og eventuelt kunne få oplysninger om, hvad medicinforbruget var forud for dette tidspunkt, da PFA som nævnt gerne vil have belyst, hvordan forsikredes forhold og tilstand har været også forud for udbetalingsstoppet den 1. september 2014.
…
Ad afsnittet Bevisbyrden og beviskravet
Det er korrekt, at PFA ikke har bestridt indholdet af de fremlagte lægelige akter (forsikredes advokat henviser til bilagene B4, B7, C3 og D2). Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at PFA er enige med forsikredes advokat i, at de pågældende lægelige akter dokumenterer, at forsikredes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad, eller at hans erhvervsevne var nedsat i den periode, som erklæringerne vedrører (2005-2009).

Til medicinlisten fremlagt som bilag 27 bemærkes, at denne alene vedrører tiden efter, at PFA har kontaktet forsikrede ifm. opfølgningen og spurgt konkret ind til hans erhvervsaktiviteter, rejseaktiviteter og indtjening.

Herudover har PFA noteret sig, at der er tale om en række forskellige typer medikamenter, der ikke alle har til formål at smertelindre - men 'vedrører' forskellige lidelser/tilstande som fx betændelsestilstande (penicillin, antibiotika), blærebetændelse, mavesyre, muskelspasmer.

Ad afsnittet Uddannelse og tidligere beskæftigelse
Forsikredes advokat er af den opfattelse, at det alene er personlig indkomst eller arbejdsindkomst, der er relevant for vurderingen af forsikredes indtjening/indtægt - og dermed som et moment i vurderingen hans indtjeningsevne/erhvervsevne. Det er imidlertid ikke den skattemæssige klassificering af indkomsten, der er relevant for denne vurdering. Afgørende for vurderingen af *indtjeningen* er, om denne udspringer af forsikredes arbejdsindsats. At man så vælger at lægge sin arbejdsindsats i et selskab eller en virksomhed, som man er indehaver af, og som man enten undlader at udbetale løn eller udbytte fra, eller hvor der ikke er mulighed herfor grundet driften (fx intet overskud), medfører ikke, at man skal stilles lempeligere i forhold til forsikrede, der er lønmodtagere eller erhvervsdrivende, som lader udbytte eller løn udbetale til sig selv.

Ad afsnittet Klagers aktivitetsniveau
Det har ikke været en ukompliceret opgave at udføre sagsbehandling på denne sag, dels fordi forholdene omkring forsikredes ejerskab og involvering i diverse virksomheder er et meget svært gennemskueligt set up (ikke mindst for en pensionsmedarbejder), dels fordi PFA selv været nødsaget til at undersøge nogle forhold, da forsikrede ikke har oplyst disse af egen drift.

PFA har senest via an søgning på CVR-registeret (dvs. af egen drift) erfaret, at forsikrede i 2016 er tiltrådt yderligere to bestyrelses- og direktionsposter - i virksomhederne … A/S ***(bilag K)*** og … A/S ***(bilag L).*** Herudover har han pr. 1. januar 2016 etableret endnu en virksomhed (enkeltmandsfirma) … ***(bilag M),*** der driver ejendomsudlejningsvirksomhed.

I øvrigt må den relativt lange sagsbehandlingstid anses for at have været til ikke uanselig økonomisk fordel for forsikrede, der af den grund (indtil videre) har fået udbetaling i en del flere måneder, end han ville have fået, hvis sagsbehandlingen havde udmøntet sig i et afslag på et tidligere tidspunkt.
…
Ad afsnittet Retspraksis
Den kendelse og den dom, som PFA i brev af 23. december 2014 (bilag G3) har henvist til, skal tjene til belysning af, at det ikke er afgørende, hvad forsikrede konkret tjente før ulykken, men hvad den gennemsnitlige indtjening er for en sammenlignelig gruppe personer (nærmere defineret i de konkrete forsikringsbetingelser). Forsikredes advokat har givetvis misforstået PFA's formål med henvisningen til den foreliggende retspraksis - og/eller budskabet i præmisserne. De to afgørelser statuerer netop, at den forsikredes tidligere faktiske indtægt 'ikke udgør sammenligningsgrundlaget for vurderingen af, hvad en person med klagerens alder og uddannelse må skønnes at tjene' (kendelsen).

Forsikredes advokat er i øvrigt af den opfattelse, at forsikredes sag er stort set sammenlignelig med sagen i Ankenævnskendelsen 84.017, fordi forsikrede i 84.017 også havde en bestyrelsespost og havde fået tilkendt offentlig førtidspension. Udover at der jo er tale om en helt konkret afgørelse hver gang, kan man næppe helt sidestille en række bestyrelsesposter i internationale kommercielle erhvervsvirksomheder med en bestyrelsespost i en dansk kunstforening. Herudover er det fuldstændig afklaret i både ankenævns- og retspraksis, at det faktum, at en forsikret er tilkendt offentlig førtidspension, ikke automatisk medfører, at forsikrede også er berettiget til udbetaling fra en tab af erhvervsevneforsikring. Og præmisserne i den konkrete kendelse siger dog heller intet, der kan tolkes modsat heraf.

I øvrigt
Forsikredes advokat beskriver flere steder i sit svar, hvad baggrunden er for, at forsikrede yder den arbejdsindsats, han gør.
…
Herudover er det dokumenteret og ubestridt, at forsikrede gennemfører nogle lange flyrejser hyppigt, og det er et faktum, at han er i stand til det, uanset om dette har et erhvervsmæssigt eller privat sigte for øje. Speciallæge … gengiver (bilag B7, side 3, punkt 1) forsikredes oplysninger i 2006 som følger: 'Han kan heller ikke sidde i et flysæde. Når han har siddet i 10 minutter skal han op og stå, hvilket gør at det er noget mere besværligt for ham at skulle foretage de til hans tidligere stilling relaterede erhvervsmæssige forflytninger.' Forsikrede nævnte det således som en af grundene til, at han ikke kunne fortsætte i sin daværende stilling. Det er derfor overraskende, når det kan konstateres, at forsikrede er i stand til at finde en løsning, når det gælder private forhold samt hans nuværende bestyrelsesposter/rådgivningsopgaver. Medmindre dette skyldes, at hans tilstand er forbed-

ret, siden han blev undersøgt og afgav de pågældende oplysninger til speciallægen i 2006.

Det relevante er selvsagt, hvad og hvor meget forsikrede faktisk er i stand til at yde, og dette uanset hvad hans motivation eller bevæggrunde herfor er."

I brev af 26/9 2016 til nævnet har klagerens advokat blandt andet bemærket:

"**Udbetalingsstop pr. 1. september 2014.**
Det der er indgivet klage over til Ankenævnet er, at PFA pr. 1. september 2014 bragte udbetalingen af den aftalte invalidepension til ophør efter at have ydet dækning i cirka 9 år. Ankenævnet skal således (alene) tage stilling til, om PFA med de oplysninger, som PFA havde på daværende tidspunkt, med rette bragte udbetalingen til ophør.

Også derfor er det selvsagt uden relevans, hvilke oplysninger et andet selskab, Nordea Liv Pension, efterfølgende har tilvejebragt for deres vurdering af fortsat ret til dækning på en ordning, der i øvrigt stiller krav om 2/3 nedsat erhvervsevne.

Helbredsmæssige forhold
...
Faktum er, at PFA anerkender, at sagen ikke angår, om min klients helbredstilstand er bedret. Det er forståeligt, da der ingen dokumentation er for, at det er tilfældet. Dermed falder argumentationen om 'mangel på objektive fund' selvsagt også til jorden. Den ryglidelse - diskusprolaps med operation og følger heraf - som har været det medicinske grundlag for, at PFA har bevilget dækning i ca. 9 år, er helt den samme nu som tidligere. PFA er afskåret fra nu at hævde, at helbredsbetingelsen i forsikringsaftalen ikke er opfyldt. Det skulle jo have den konsekvens, at det aldrig har været tilfældet.

Aktivitetsniveauets betydning
PFA kan så have det standpunkt, at klager med tiden har lært at leve med lidelsen og dennes symptomer i sådant omfang, at resterhvervsevnen kan udnyttes til indtægtsgivende arbejde svarende til mere end halvdelen af, hvad andre fuldt erhvervsdygtige med samme alder og uddannelse kan oppebære i indtægt. Det er klager selvsagt ikke enig i er tilfældet hverken pr. 1. september 2014 og senere.

Det er der ingen reel dokumentation for. Ja; klager kan leve et til tider godt liv, gift med en kvinde, der har job forskellige steder i verden, og ja han kan rejse dertil med fly, når han - som redegjort for - har mulighed for at stå op under store del af flyrejsen. Det gælder f.eks. også på korte en times flyvninger til [europæisk land]. Og nej, klager er ikke invalideret så han intet kan foretage sig i øvrigt. Hans intellekt bliver kun begrænset af smerte og udtrætning, så ja han kan godt rådgive andre, bidrage til forretningsdrift også hans egen. Men det udelukker ham ikke for ret til dækning. Hvis det var tilfældet, skulle betingelsen for dækning være, at erhvervsevnen generelt er nedsat til det ubetydelige ('nul'), som man kender fra de tidligere regler for højeste offentlige førtidspension.
…
PFA har fortsat ikke redegjort for endsige dokumenteret, at 'klagers aktivitetsniveau' er udtryk for, at han kan påtage sig indtægtsgivende erhvervsarbejde i et omfang, der overstiger halvdelen af, hvad fuldt erhvervsdygtige direktører i alderen … år tjente i 2014 og frem. PFA har særligt ikke i deres afsluttende indlæg af den 9. september 2016 med et ord berørt forsikringens økonomiske element. Det forekommer grænsende til det absurde, at PFA hævder, at sammenligningsindtægten skulle være under 700.000 kr., når der er betalt præmie af en indtægt på 1.200.000 kr. i 2004-niveau.

Jeg har ikke hævdet, da det er forkert, at klagers tidligere faktiske indtægt er den, der 'krone for krone' skal sammenlignes med. Men det er jo ikke ensbetydende med, at det indtægtsniveau, som den er udtryk for, ikke kan være retningsgivende for, hvad der efter aftalen skal sammenlignes med. PFA forsøger at få det til at fremstå, som om et aktivitetsniveau på over halvtid uanset hvad udelukker ret til dækning. Sådan skal aftalen ikke forstås, da der helt mangler kobling til, hvilken indtægt der herved kan opnås.

Manglende opfølgning
Jeg beder Ankenævnet notere sig, at PFA ikke har fundet anledning til at kommentere mit afsnit om 'manglende opfølgning fra 2007 - 2012'. Jeg kan kun tage det som udtryk for, at det anførte er faktuelt korrekt.

Det er således stadig udokumenteret, at klager ikke har opfyldt sin oplysningspligt. Jeg er helt enig i, at den forsikrede er underlagt oplysningspligt. Men omfanget af denne må nødvendigvis ses i sammenhæng med, hvor klart og præcist selskabet har bedt om oplysninger.

Klagers seneste erhvervsmæssige aktiviteter forudsætter de ikke nogen stor arbejdsmæssig indsats fra klagers side. Der er tale om internet salg af varer med primært ansatte til at udføre det daglige arbejde. Klager der ikke længere modtager ydelserne fra PFA har fundet det nødvendigt at forsøge, om disse aktiviteter kan give ham en vis indtægt med indsats, der kan ske trods hans helbredsmæssige tilstand. Alternativet er stort set ingen indtægt. Firmaet '…' er klages bopæl, der nu delvis udlejes til de to nyetablerede virksomheder og dermed giver en lejeindtægt."

Af selskabets brev af 13/10 2016 til nævnet fremgår blandt andet:

"**Oplysningspligt og opfølgning**
PFA har løbende fulgt op på forsikredes udbetaling, og dette er sket fuldt ud i tråd med PFA's til enhver tid værende - og i øvrigt sædvanlige - praksis herfor. De enkelte momenter i den konkrete opfølgning er nærmere beskrevet nedenfor (det indrammede afsnit).

Dog skal det endnu en gang understreges her, at uanset om der ikke var sket en sådan opfølgning, ville dette ikke medføre, at forsikredes oplysningspligt overfor PFA Pension er bortfaldet.

Forsikrede er direkte og skriftligt orienteret om sin oplysningsforpligtelse allerede ved PFA Pensions brev af 30. juli 2007 (bilag N). Oplysningspligten påhviler derudover forsikrede som grundlæggende følge af aftaleforholdet med selskabet iht. både reglerne i Forsikringsaftalelovens §§ 22 samt almindelige grundlæggende obligationsretlige principper om loyalitetspligt aftaleparter imellem. Denne pligt kan man ikke som forsikret undsige sig, uanset om selskabet ikke på eget initiativ og eventuelt systematisk spørger direkte ind til, om man som forsikret har noget relevant (nyt) at oplyse eller ej - fx at man ikke længere opfylder forsikringsbetingelserne, eller at ens helbred, tilknytning til arbejdsmarkedet eller indtægt er blevet forbedret i et eller andet omfang.
…
Forsikredes manglende ønske om at afgive samtykke / fremlægge oplysninger
Det er PFA Pensions opfattelse, at sagen kan og bør afgøres på det foreliggende grundlag.

Dog skal det bemærkes, at dette ikke skal tages som udtryk for, at PFA Pension har ændret holdning til, at de oplysninger, som forsikrede ikke ønsker at udlevere, kan være relevante for sagen. Det er blot et udtryk for, at det nu står klart for selskabet, at forsikrede ikke ønsker/agter at fremlægge de pågældende efterspurgte oplysninger/akter. Jeg er naturligvis fuldt ud bekendt med, at dette ikke kan tillægges processuel skadevirkning, da Ankenævnets behandling ikke er reguleret af og underlagt procesreglerne i Retsplejeloven. Men det må opfattes som en indikation af, at der faktisk forefindes oplysninger, som er relevante for sagen, - og efter forsikredes tilgang til forespørgslen om samtykket at dømme, kan de pågældende oplysninger/sagsakter sandsynligvis tjene til støtte for selskabets sag."

Klagerens advokat har i brev af 7/11 2016 til nævnet blandt andet bemærket:

"Oplysningspligt
Jeg er selvsagt ikke uenig i, at der består oplysningspligt for den sikrede også efter, at et selskab som her har ydet tilsagn om varig dækning for nedsat erhvervsevne. Modsat hvad der gælder ved forsikringstegning, jf. FAL §§ 4 - 10, er det nærmere indhold/krav til sikredes oplysningspligt ikke reguleret hverken i forsikringsaftaleloven eller i forsikringsaftalen.

FAL § 22 finder i hvert fald ikke direkte anvendelse.

Oplysningspligten knytter sig til, at den sikredes helbred- og arbejdsmæssige forhold kan ændre sig, således at man må antage, at den sikrede har genvundet sin erhvervsevne og ikke længere opfylder dækningsbetingelserne. PFA har i det oprindelige bevillingsbrev, bilag 7, om oplysningspligten anført, at *'hvis din helbredstilstand eller tilknytning til arbejdsmarkedet ændrer sig, skal du meddele os det'.*

Heri må nødvendigvis være indeholdt et væsentlighedskrav, da ingen - heller ikke PFA - kan mene, at enhver ændring skal meddeles. Oplysningspligten knytter sig, at helbredstilstanden forbedres væsentligt, eller den sikrede opnår tilknytning til arbejdsmarkedet eller en væsentlig forøget tilknytning sammenlignet med, hvad selskabet har bevilget dækning efter.
…
Opfølgning
PFA har stadig ikke forklaret eller fremlagt dokumentation for, hvorfor de i foråret 2009 indhentede en speciallægeerklæring fra overlæge …, jf. indklagedes bilag D2. Erklæringen er dateret 29. maj 2009, og der sendes den 29. juni 2009 supplerende oplysninger til PFA.

Klager har således på det tidspunkt afgivet oplysning om hans arbejdsmæssige forhold, som jeg tidligere har redegjort for i mit indlæg af den 29. august 2016, side 2-3. Også derfor er der intet grundlag for, at klager som hævdet af PFA har tilsidesat sin oplysningspligt.

Antydningen af snyd
Min klient er stærkt indigneret over at blive gjort til en person, der beskyldes for at have snydt for at opnå pensionsydelser.
…
Han har ikke haft og har ikke noget som helst incitament til ikke at arbejde fuldt eller næsten fuldt omfang, hvis det overhovedet helbredsmæssigt ville have været muligt, da det ville give ham et langt højere indtægtsgrundlag end forsikringsydelserne. Som tidligere redegjort for, så har min klient som årene er gået forsøgt at føre et liv, der så vidt muligt gav ham mulighed for at udnytte den viden og erfaring, som han havde. Det har PFA

vidst, og disse aktiviteter har ikke på noget tidspunkt vist en generel erhvervsevne på 50 % eller derover."

Nævnet er blevet forelagt sagens bilag, og et uddrag heraf gengives nedenfor.

Af en neurokirurgisk speciallægeerklæring af 25/5 2009 fremgår blandt andet:

"Forløb
Eksploranden forklarer, at han havde fortsatte smerter lokaliseret til nakken i tiden efter UT og også fortsat nakkestivhed. Var dog i stand til nogenlunde at fortsætte med sine aktiviteter, selv om smerterne var betydelige. Ret hurtigt efter UT udvikledes endvidere en udstrålende smerte til venstre overekstremitet, mest lokaliseret til albueregionen.
I oktober 2003 kom der uden forudgående provokation smerter lokaliseret til begge overekstremiteter, og samtidig kunne eksploranden ikke bruge disse. Der blev derefter i … foretaget en MR-skanning af columna cervicalis. Denne viste efter beskrivelsen en stor discusprolaps mellem 6. og 7. cervikale hvirvel.
Eksploranden blev på [hospital] den 11.11.03 opereret for denne prolaps. Der er ikke beskrevet nogen egentlige komplikationer til indgrebet, og eksploranden kom i forbindelse med dette indgreb af med de udstrålende gener til armene, og disse gener er fortsat ikke til stede. Imidlertid havde han straks ved opvågningen efter operationen en ny smerte, som var lokaliseret nederst svarende til rygsøjlen. Den beskrives som en dyb smerte, som er af en voldsom, brændende karakter, men som også skildres som en smerte svarende til den, man kan opleve i forbindelse med et benbrud, som han tidligere har oplevet. Denne smerte er fortsat til stede.
Forløbet har imidlertid været således, at smerten var overordentlig voldsom de første måneder efter traumet, men derefter tog noget af, og eksploranden var fortsat funktionsdygtig i sit arbejde. Denne tilstand bestod frem til oktober/november 2004, hvor eksploranden var på en meget lang flyrejse til hhv. [oversøisk øst] og [oversøisk vest]. I forbindelse med disse flyrejser fik han en voldsom forværring af disse gener, og der skete ikke umiddelbart nogen fornyet bedring.
Eksploranden var i den grad plaget af smerterne, at han ikke kunne koncentrere sig noget eller varetage sine opgaver, hvilket førte til, at hans ansættelsesforhold ophørte i december 2004.
Sidenhen er der sket nogen, men ikke meget udtalt bedring. Eksploranden har således fortsat disse væsentlige smerter lokaliseret til nakkeregionen.

Aktuelle gener
Smerte lokaliseret lavt i halsrygsøjlen uden egentlig projektion af nogen art. Generne forværres i væsentlig grad ved belastning, fx hvis han sidder med hovedet foroverbøjet i mere end 10 minutter (fx i forbindelse med læsning), hvorefter denne stilling må afbrydes. Der er endvidere forværring, når han skal bære byrder i armene,- han nævner som eksempel, at han har måttet ophøre med tennisspil og jagt. Siddende stilling med blødt, eftergiveligt ryglæn forværrer endvidere smerterne efter ret kort tid, ligesom gang på hårdt underlag.
Eksploranden befinder sig bedst ved mindre, ikke særlig anstrengende gåture.
Skal han udsættes for særlige belastninger som fx en kørsel af længere varighed, må han forberede dette ved at tage særlige mængder smertestillende midler.
…

Arbejdsmæssige forhold
Som anført er eksploranden ophørt med sit arbejde. Han har to bestyrelsesposter i egne firmaer, men arbejdet i forbindelse med dette svarer dog højst svarende til 10% af hans normale arbejdsindsats.
…
Konklusion
…
På nuværende tidspunkt, 6 år efter traumet, er det dog meget usikkert, om en stabiliserende operation vil kunne hjælpe eksploranden,- den måtte betragtes som et tveægget sværd, og man kan ikke tilråde et sådant forsøg.

Som sagen er fremstillet, har det beskrevne traume altså været igangsætter af et forløb, som har ført til eksplorandens kroniske smerter. Der ses ikke umiddelbart at være behandlingsmuligheder, som større sandsynlighed ville kunne føre til et subjektivt godt resultat.

De objektive fund er meget beskedne, hvilket er almindeligt i forbindelse med lidelser af denne karakter - dog er der en ganske klar bevægeindskrænkning i halsrygsøjlen. Der findes ikke neurologiske udfald.
Prognosen må anses for dårlig, og det må anses for overvejende sandsynligt, at den aktuelle tilstand vil fortsætte i overskuelig fremtid. Træning er ikke en mulighed for forbedring af tilstanden.
Som eksploranden beskriver sin aktuelle tilstand, må det anses for usandsynligt, at han kan varetage væsentlige arbejdsmæssige funktioner.
Stationærtidspunktet kan diskuteres, men kunne eventuelt - forløbet taget i betragtning - sættes til årsskiftet 2004/2005.
Som beskrevet tidligere anser jeg instabilitet i halsrygsøjlen for den overvejende sandsynlige årsag til eksplorandens gener."

Klageren har i opfølgningsskema af 10/9 2012 til selskabet blandt andet oplyst:

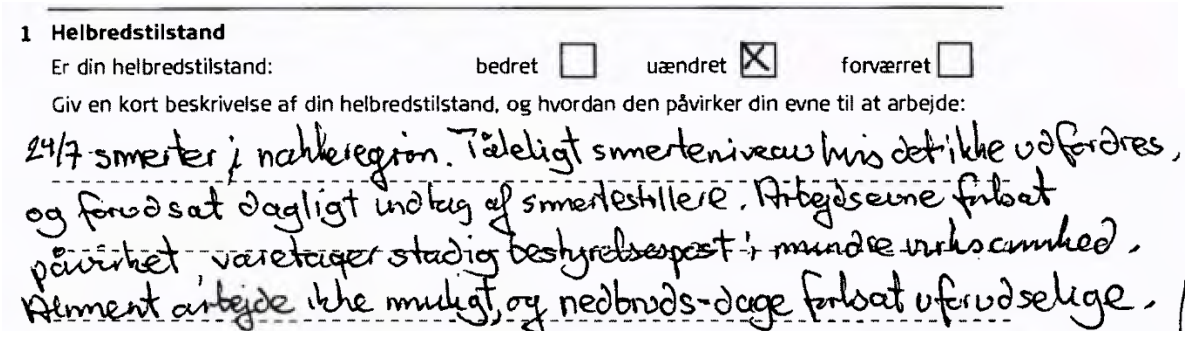

1 Helbredstilstand

Er din helbredstilstand: bedret ☐ uændret ☒ forværret ☐

Giv en kort beskrivelse af din helbredstilstand, og hvordan den påvirker din evne til at arbejde:

24/7 smerter i nakkeregion. Tåleligt smerteniveau hvis det ikke udfordres, og forudsat dagligt indtag af smertestillere. Arbejdsevne fortsat påvirket, varetager stadig bestyrelsespost i mindre virksomhed. Alment arbejde ikke muligt, og nedbruds-dage fortsat udfordelige.

Klageren har i funktionsevneskema af 10/9 2012 til selskabet blandt andet angivet:

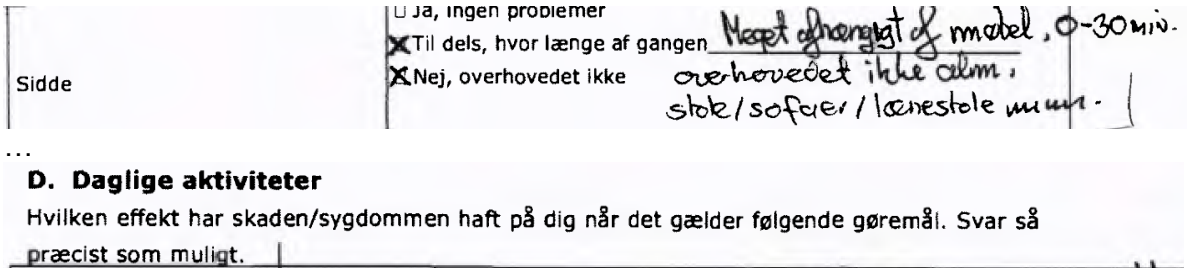

Sidde	☐ Ja, ingen problemer ☒ Til dels, hvor længe af gangen ☒ Nej, overhovedet ikke	Meget afhængigt af model, 0-30 min. overhovedet ikke alm. stole/sofaer/lænestole mm.

…

D. Daglige aktiviteter

Hvilken effekt har skaden/sygdommen haft på dig når det gælder følgende gøremål. Svar så præcist som muligt.

...

Se TV, bruge PC/Internet, gå i biografen/teatret m.v.?	TV fra hård stol ell. stående. PC brug forbundet med smerte, samme for mobiltlf. Biograf/teater, nej, undgås helt.

...

Beskriv din dagligdag og dine daglige rutiner:	Ingen dag er helt ens, kommer an på start niveau for smerterne. Tager altid smertestiller ved start, og som slut på dag (for at få i det mindste 3-4 timers søvn). Skal helst være lidt i bevægelse, kan ikke ligge ned i løbet af dagen. Kan foretage mig almene gøremål i afbrudte perioder, Holder mig opdateret gva bestyrelsespost og gårskab af virksomhed
Øvrige oplysninger af betydning for din funktionsevne:	Jeg opretholder en dagligdag og undgår belastninger. Almene gøremål af fysisk karakter undgås. Smerter øges markant ved bilkørsel, PC brug m.m.. Har forsøgt en række alternative behandlinger og skånsomme motionsprogrammer, men alle fører til øgede smerter.

Ved brev af 16/5 2013 til klageren anmodede selskabet om yderligere oplysninger om klagerens funktionsevne og virksomhed. I opfølgningsskema af 13/6 2013 til selskabet oplyste klageren blandt andet:

Hvilke arbejdsfunktioner mener du, at du kan udføre?: jeg udføre bestyrelsesarbejde i virksomhed, hvor indsats kan gøres i forhold til mit problem.

Hvilke arbejdsfunktioner mener du ikke længere, at du kan udføre?: Fysisk påvirkende arbejde, kontorarbejde m.m. Bemærk venligst, at enhver indsats er forbundet med smertegener.

…

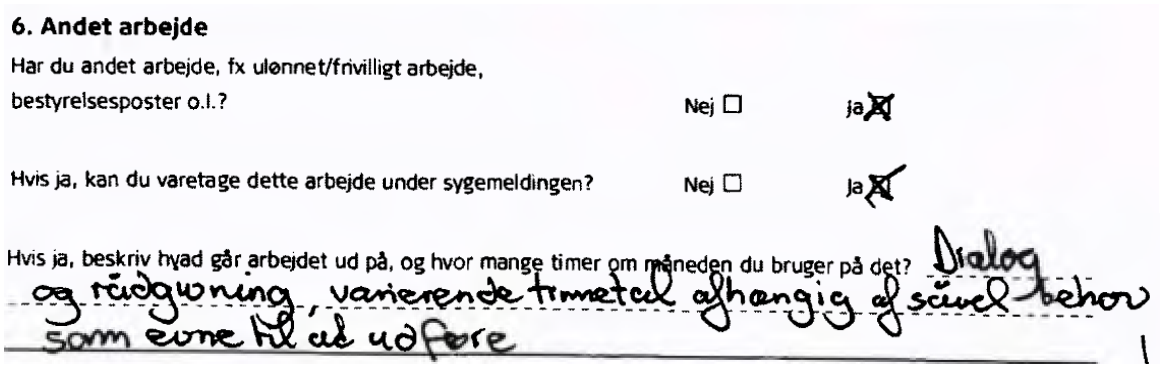

6. Andet arbejde

Har du andet arbejde, fx ulønnet/frivilligt arbejde, bestyrelsesposter o.l.? Nej ☐ ja ☒

Hvis ja, kan du varetage dette arbejde under sygemeldingen? Nej ☐ Ja ☒

Hvis ja, beskriv hvad går arbejdet ud på, og hvor mange timer om måneden du bruger på det? Dialog og rådgivning, varierende timetal afhængig af sæsel behov som evne til at udføre

I en neurologisk speciallægeerklæring af 23/12 2015 er det blandt andet anført:

"**MR columna cervicalis til og med corpus Th5 fra den 30.01.16** (… sygehus) har vist lettere degenerative forandringer på flere niveauer foruden operationssequelae på C6/7 niveau. På C3/4 er der bilat pga facetledsartrose let afsmalnet rodskede men derudover ingen signifikante prolapser/rodkanalstenoser med rodaffektion eller spinalstenose.

…

ADL-funktion

I det daglige er hans førlighed normal og han er i en hver henseende selvhjulpen.

Han klarer husligt arbejde som madlavning og indkøb men ikke selv mindre løft, rengøring, og havearbejde.

Pga smerterne kan han ikke cykle og klarer maks 2 timers bilkørsel såfremt sædet er godt. Gangdistancen er på de fleste dage ikke begrænset, men han har måttet opgive at spille tennis, golf, jagt og brystsvømning.

…

Objektivt

…

Columna: affladet lændelordose; i øvrigt ingen holdningsanomali og normale krumninger cervikalt og thorakalt. Den cervikale bevægelighed er reduceret pga smerter især ved flexion til 30° og ved rotationflateralflexion til hhv 45° og 15° til begge sider. Nakkeextension skønnes normal. Foramenkompressionstest er negativ og giver kun lokale nakkesmerter. Den thorakolumbale bevægelighed er reduceret ved rotation, lateraiflexion og foroverbøjning med FGA 30 cm. Der fremkommer ingen radikulære UE smerter/sensation ved hyperekstension i lænden.

Muskulært: myofasciel palpationsømhed isser sv.t. nakkens paraspinalmuskulatur især på ve side.

…

Konklusion

… årig mand vurderes 12 år efter en ve sidig C6/7 prolaps operation med spondylodese; prolapsen formodes traumatisk betinget efter faldtraume 04.06.03. Pt har lige siden 24/7 haft arbejdshindrende nakkesmerter udstrålende til begge OE samt 4 år senere nytilkommne laenderygsmerter med udstråling til begge UE. Pt har ingen anamnese for spinalclaudicatio. Tilstanden kræver dagl analgetika og end ikke tiltag fra smerteklinikken, fysioterapi el diverse alternative behandlere har hjulpet på smertetilstanden.

Nylig MR af columna cervicalis til og med Th5 fra d. 30.01.15 viser lettere degenerative forandringer på flere niveauer bl.a. bilat rodskede afsmalning på C3/4 niveau pga facetled, operationssequelae på C6/7, men i øvrigt ingen rodpåvirkning eller spinalstenose.

D.d. er hans tilstand klinisk vurderet som led en vurdering for fortsat invalidepension. Alment findes pt upåvirket, neurologisk intakt og isser uden radikulære el myelopatiske fund fra hverken OE eller UE; sv.t. columna er der en vis smertebetinget bevægeindskrænkning både cervicalt og lumbalt; pt's almindelige førlighed er normal.
Pt har således MR mæssigt lette degenerative forandringer i columna cervicalis på flere niveauer, men ingen betydende rodpåvirkning hverken pga prolapser eller rodkanalstenoser og heller ingen spinalstenose. MR hhv røntgen af columna lumbalis forligger ikke, men er dybest set i betragtning af manglende klinisk tegn på rodaffektion hhv lumbalspinaistenose heller ikke indiceret

Der er således tale om en ren smertetilstand fra både cervikal- og lænderyg: der er ingen indikation for yderligere udredning. Tilstanden har nu været stationær i 8 ar, er dermed kronisk og har defakto medført arbejdsophør. En betydende bedring i fremtiden kan ikke forventes."

Af klagerens årsopgørelser fra 2010 2011, 2012, 2013 og 2014 fremgår, at klageren alene har indkomst fra pensioner. Klagerens kapitalindkomst er negativ.

Nævnet er blevet forelagt referat af en konference fra 28/10 2010, hvoraf det fremgår, at klageren repræsenterede den virksomhed, som han ejer. Hertil har nævnet modtaget opslag fra februar 2009, hvor klageren tilbyder at være mentor for studerende. Det er angivet, at tilbuddet er uden beregning, og at klageren tidligere har været mentor for 3 andre studerende.

Nævnet er videre blevet forelagt artikler fra 2011, hvor klageren udtaler sig omkring varerne, som hans virksomhed producerer.

Nævnet er også forelagt årsrapporter fra virksomheder, hvor klageren er tilknyttet som bestyrelsesmedlem.

I forsikringsbetingelserne hedder det blandt andet:

"**C Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse**

§1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab
Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.
…
Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter PFA Pension's skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende ud-

dannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.
…
§ 3. Dokumentation
PFA Pension kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat i ydelsesberettiget grad, og kan forlange de oplysninger, som PFA Pension anser for nødvendige til bedømmelse heraf. Desuden er forsikrede forpligtet til at lade sig undersøge af læger, som anvises af PFA Pension.

Stk. 2. Dækkes udgifterne ikke af anden forsikring, betaler PFA Pension alle udgifter i forbindelse med helbredsundersøgelser, der efter PFA Pension's skøn er nødvendige til bedømmelse af invaliditeten.

§ 2. Ikrafttræden og ophør af invalidepension og/ eller præmiefritagelse
…
Stk. 3. Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at betingelserne for udbetaling af invalidepension og/eller ydelse af præmiefritagelse ikke længere er til stede, ophører udbetalingen af invalidepension med dertil hørende præmiefritagelse med indtil tre måneders varsel. Er der alene ydet præmiefritagelse, ophører denne med en måneds varsel."

Nævnet udtaler:

Selskabet har i perioden fra 15/3 2005 til 1/9 2014 ydet dækning for tab af erhvervsevne til klageren. Selskabet har standset dækningen med henvisning til, at klagerens erhvervsmæssige aktiviteter viser, at hans erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Af den neurokirurgiske speciallægeerklæring af 25/5 2009 fremgår det blandt andet, at klageren har smerter lavt i halsrygsøjlen, og at der er forværring ved belastning. Det er angivet, at siddende stillinger med blødt, eftergiveligt ryglæn forværrer generne. Det er videre oplyst, at klageren har 2 bestyrelsesposter i egne firmaer, men at arbejdet alene udgør 10 % af hans normale arbejdsindsats. Det er oplyst, at der er beskedne objektive fund, men dog en klar bevægeindskrænkning i halsrygsøjlen. Det noteres som usandsynligt, at klageren vil kunne varetage væsentlige arbejdsmæssige funktioner, og at træning ikke vil kunne forbedre tilstanden.

I en neurokirurgisk speciallægeerklæring af 23/12 2015 er det blandt andet oplyst, at den cervikale bevægelighed er reduceret på grund af smerter, og at en MR-scanning af 30/1 2015 havde vist lettere degenerative forandringer på flere niveauer, men ingen

signifikante prolapser/rodkanalstenoser. Det konkluderes, at der er tale om en ren smertetilstand både fra cervikal- og lænderyg, ligesom der er ikke er indikation for yderligere udredning, og tilstanden vurderes stationær uden udsigt til betydende bedring.

Af klagerens årsopgørelser for fra 2010 til 2014 fremgår, at hans indtægt alene udgøres af hans udbetalte pensioner.

Selskabet har som følge af klagerens oplysninger i opfølgningsskemaer af 10/9 2012 indhentet oplysninger om de virksomheder, som han er tilknyttet enten som ejer, direktør eller bestyrelsesmedlem.

Selskabet har overfor nævnet anført, at klagerens erhvervsmæssige aktiviteter har et omfang, der ikke er foreneligt med oplysningerne om hans smertetilstand og uarbejdsdygtighed. Selskabet har blandt andet henvist til klagerens rejseaktiviteter, mentortilbud, samt hans repræsentation, udtalelser og arbejde for de forskellige virksomheder, som han er tilknyttet. Selskabet har videre anført, at indtægterne i flere af firmaerne skal indgå i vurderingen af klagerens indtjeningsevne, da han selv har indflydelse på fastsættelsen af disse. Herudover har selskabet påpeget, at klageren har afvist at give samtykke til indhentelse af oplysninger fra blandt andet læger og et andet pensionsselskab i forbindelse med sagens behandling. Samtidig har selskabet henvist til, at de objektive fund er beskedne ved neurokirurgiske speciallægeerklæringer fra 2009 og 2015.

Selskabet har oplyst, at klageren senest i 2016 er tiltrådt som direktør og bestyrelsesmedlem i flere nye selskaber og har startet et enkeltmandsfirma.

Selskabet har videre anført, at grundlaget for vurderingen af klagerens indtjeningsevne er gennemsnittet for andre med tilsvarende alder og uddannelse. Selskabet har oplyst, at sammenligningsgrundlaget udgør mellem 684.000 kr. og 856.000 kr., og at det ikke er bevist, at klageren ikke ville kunne tjene mindst halvdelen heraf.

Klageren har gjort gældende, at der i vurderingen af indtjeningsevnen også skal inddrages hans erfaring som direktør i større virksomheder, og at det måtte forventes, at lønnen for et tilsvarende arbejde ville udgøre ca. 2.000.000 kr. årligt.

Nævnet bemærker, at der ikke findes en uddannelse som direktør, hvorfor de direktørstillinger, som klageren tidligere har bestridt, er positioner, som man med relevant teoretisk uddannelse, praktisk erfaring og en betydelig indsats arbejder sig frem til. Nævnet finder, at den praktiske erfaring og varetagelsen af direktørstillingerne må inddrages i grundlaget for vurderingen af klagerens erhvervsevne. Nævnet finder det ikke godtgjort, at beløbet, der skal tages udgangspunkt i, udgør 2.000.000 kr. Som sagen foreligger oplyst, finder nævnet, at det – med udgangspunkt i gennemsnitslønnen efter Ledernes lønstatistik for topledere i den private sektor – er relevant at tage udgangspunkt i et sammenligningsgrundlag på ca. 1.200.000 kr. i årlig indtægt.

Nævnet bemærker videre, at det er klageren, der skal løfte bevisbyrden for, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad. Nævnet bemærker herved, at det må komme klageren bevismæssigt til skade, at han har afvist at give samtykke til indhentelse af oplysninger.

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen, at selskabet har været berettiget til at standse dækningen ved tab af erhvervsevne.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren efter sin sygemelding har oprettet egne virksomheder, varetaget poster som ulønnet bestyrelsesmedlem og bestyrelsesformand i flere virksomheder, ligesom han har haft rejseaktivitet af et ikke ubetydelig omfang – også relateret til sine hverv – og han har udbudt mentorforløb for studerende.

Nævnet er bekendt med klagerens oplysninger om, at der er tale om aktiviteter af meget begrænset omfang. Nævnet finder imidlertid, at klagerens forskellige aktiviteter kræver et sådan overblik og overskud, som må anses for at være uforeneligt med de af klageren afgivne helbredsmæssige oplysninger, som viser, at han ikke er i stand til at arbejde

og kun kan sidde mellem 0 og 30 minutter og slet ikke i almindelige stole, sofaer eller lænestole. Hertil har han oplyst, at brug af PC er forbundet med smerte.

Nævnet finder videre, at klagerens aktiviteter alle repræsenterer en arbejdsindsats og dermed en potentiel indtjeningsevne, og at det ikke er afgørende for sagen, at klageren ikke personligt har modtaget honorar for aktiviteterne.

Nævnet finder herefter, at klageren ikke har løftet bevisbyrden for, at han ikke er i stand til at tjene mere end halvdelen af, hvad fuldt arbejdsdygtige personer med tilsvarende alder og uddannelse er i stand til.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand